

Clustering als kans

St-Maarten, 16 december 2010

Jan Eelco Jansma
Maureen Schoutsen
Marcel van der Voort

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING

WAGENINGEN UR

Wat is clustering?

- Betekenis:

- Regionale samenwerking

- Thema's: Clustering biologische landbouw

- Samenwerking (persoonlijke, sociale en emotionele aspecten)
- Kringlopen (intersectorale samenwerking, ketenprestaties)
- Economie (inkoop, verkoop, werktuigenpool, etc.)
- Logistiek
- Kennis en innovatie
- Juridisch, planologisch en bestuurlijk

Beleidsnota biologische
landbouwketen 2008 - 2011
Biologisch in verbinding, perspectief op groei

Oorspronkelijke gedachte

Clustering

- Behoud en vergroten kritische massa biologische landbouw – door versnippering belemmerd
- Kan clustering de biologische landbouw de gewenste impuls naar versterking geven?

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING

WAGENINGEN UR

Project / achtergrond

- Opdrachtgever LNV (EL&I)
- Belangrijkste aanleiding:
  - Biologische bedrijven zitten verspreid over land (versnippering)
    - Uitbreiding kost extra geld (aankoop + omschakeling)
    - Biologische landbouwgrond wordt weer gangbaar (verlies o.a. financieel)
- Stappen project
  - Inventarisatie van voorwaarden die clustering mogelijk maken (+ keuze van 4 belangrijkste)
  - Voorkeursgebieden benoemen en beoordelen
  - Toetsing voorkeursgebied en organisatie regiobijeenkomst

10 voorwaarden clustering (uit interviews)

- Bereidwillende ondernemers/grondeigenaren
- Opzet (bedrijfsmodel) van clustering
- Participatie overheden
- Juiste schaal bij start cluster
- Robuust (bedrijfs)model
- Geschiktheid gebied
- Voldoende investeringsruimte
- Intersectorale samenwerking
- Marketing of regio-branding
- Aansluiten op behoefte consument

Uiteindelijke voorwaarden (klankbordgroep)

- Toevoeging:
  - Maak inzichtelijk wat de toegevoegde waarde is qua People, Planet en Profit
- Keuze:
  1. Maak inzichtelijk wat de toegevoegde waarde is qua People, Planet en Profit
  2. Ontwerp een model dat robuust is, maar ook flexibel qua tijd en ruimte
  3. Start met bereidwillende ondernemers/grondeigenaren en vertrouwen in elkaar
  4. Ontwerp een opzet/bedrijfsmodel waaruit voordeel voor de ondernemers voortvloeit

Voorkeurs regio

- Hoeksche Waard
- Harenkarspel
  - Regio voldoet aan bijna alle Regio-voorwaarden
    - Aansprekend gebied met ‘smoel’
    - Grondsoort geschikt voor meerdere sectoren
    - Regio met ambities m.b.t. biologische landbouw (o.a. prov., gemeente)
    - Fysieke mogelijkheid voor clustering
    - Overheid met grondposities
    - Nabijheid stedelijke concentraties
    - Sterke regionale ketenpartijen
  - Bio Valley initiatief

Conclusie

- Harenkarspel is de regio waar het zou kunnen !
- Aanwezig is:
  - Bereidwillende overheid (provincie, gemeente én LNV)
  - Gebied is niet begrenst
  - 'Smoel': Groentetuin van Nederland, West-fr. Omringdijk
- Vandaag te inventariseren/realiseren 4 voorwaarden
  1. Maak inzichtelijk wat de toegevoegde waarde is qua People, Planet en Profit
  2. Ontwerp een model dat robuust is, maar ook flexibel qua tijd en ruimte
  3. Start met bereidwillende ondernemers/grondeigenaren en vertrouwen in elkaar
  4. Ontwerp een opzet/bedrijfsmodel waaruit voordeel voor de ondernemers voortvloeit

Thema's

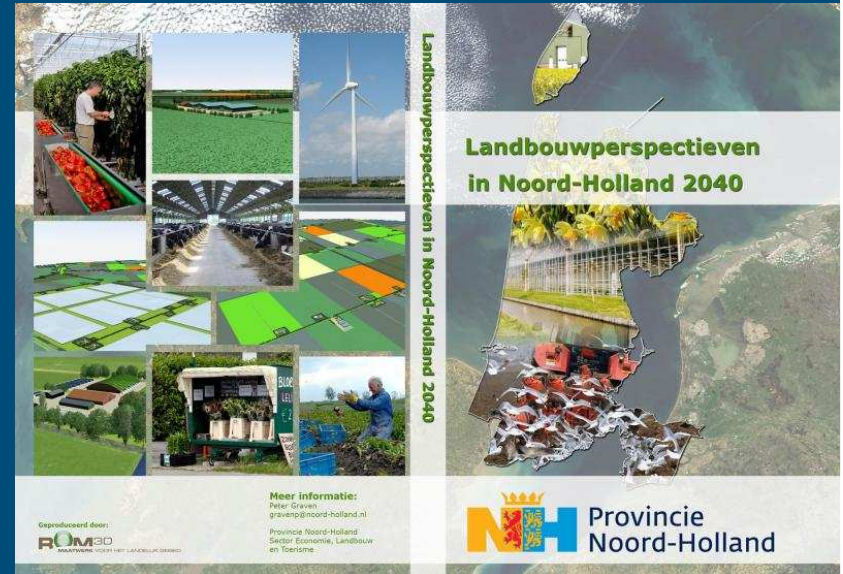
- Samenwerking op thema's:
  - Landbouwgrond voor biologisch behouden en verkrijgen
  - Gezamenlijk afzet initiatieven
  - Intersectorale 'primaire' samenwerking
  - Marketing concept achter het cluster
  - Vorm van de samenwerking bepalen

De uitdaging voor 'Harenkarspel'

De ondernemers en belanghebbende zijn aanzet!

U geeft vandaag het antwoord of clustering een kans is.

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING

WAGENINGEN UR

Vragen en opmerkingen

© Wageningen UR

**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING**
WAGENINGEN **UR**